

wszystkich mieszkańców. Jest to zrozumiałe wobec wielkich zniszczeń wojennych w całych Niemczech. Niezależnie od zainteresowania się ludności odbudową gmachów publicznych i budowli zabytkowych, szczególną popularnością cieszy się w NRD odbudowa domów mieszkalnych ze względu chociażby na poważny brak pomieszczeń.

O rozmiarach odbudowy NRD niech świadczą tylko niektóre dane, dotyczące zniszczeń w kilku największych miastach Republiki. I tak w Dreźnie legło w gruzach 10 milionów metrów³ budynków. Zniszczony został teren zabudowany o rozmiarze 12 km². Centrum Magdeburga zniszczone zostało w 77,3%, a dzielnice tego miasta w 30%. Zniszczenia dokonane w czasie wojny w Lipsku objęły całe miasto, i to do tego stopnia, że w gruzach legło 9.700 domów, w tym 37 500 zupełnie zniszczonych mieszkań. W wyniku bombardowań Rostocku połowa tego miasta nie nadawała się do zamieszkania.

Jest rzeczą zrozumiałą, że najpopularniejszą jest odbudowa Berlina, zwłaszcza imponująca Aleja Stalina, potem odbudowa szeregu dzielnic, nie licząc już 2000 nowych mieszkań dla świata pracy.

Z innych miast usunięto już w bardzo poważnej mierze ruiny. I tak np. w Lipsku z 4,6 milionów metrów sześciennych gruzu wywieziono już 2 miliony. Akcja usuwania gruzów — szczególnie w Berlinie — prowadzona jest zobowiązaniami całej ludności.

Z wyżej wymienionych miast szczególnie dotkliwe straty poniosły Drezno i

Lipsk ze względu na ich zabytkowy charakter. Toteż miasta te pochwalić się mogą poważną już odbudową najszacowniejszych zabytków i pamiątek narodowych z zakresu budownictwa, zwłaszcza — jak Drezno — barokowego.

O tempie odbudowy miast Republiki świadczy szczególnie ostatni okres. Zgodnie z uchwałą rządu, postanowiono w okresie nowego kursu podwoić rozmiary budowy mieszkań w porównaniu z r. ub. Aby wyobrazić sobie, w jakich rozmiarach prowadzono w ub. r. budownictwo mieszkaniowe, wystarczy tylko stwierdzić, że równe ono było budowie dwóch tak wielkich miast, jak Rostock i Weimar.

Budownictwo mieszkaniowe prowadzi zarówno państwo, spółdzielczość jak i przedsiębiorstwa prywatne, przy czym państwo partycypuje w budownictwie w wysokości aż dwóch trzecich, gdy reszta przypada na spółdzielczość i przedsiębiorstwa prywatne.

W minionym roku wykonano plan budownictwa mieszkaniowego w 95%.

Szczególny wzrost akcji budowy mieszkań cechował drugą połowę ub. r. Jeśli przyjąć wykonanie programu budowy mieszkań w lipcu ub. r. za 100, to w miesiącach następnych wzrost tej budowy przedstawiał się jak następuje:

sierpień	— 177
wrzesień	— 264
październik	— 300
listopad	— 382
grudzień	— 409

Edward Serwański

ZYCIE KULTURALNE

Sprawy nauki, szkolnictwa i kultury na kongresie SED. Do szeregu zagadnień, które były przedmiotem sprawozdania Waltera Ulbrichta na kongresie partyjnym SED, należały też sprawy nauki, szkolnictwa i kultury. W tym wypadku zaraz na wstępie Ulbricht zwrócił uwagę na pocieszający fakt, mianowicie na pomysłny rozwój współpracy klasy robot-

niczej z inteligencją. 294 wybitnych przedstawicieli inteligencji — naukowcy, pracujący w przemyśle i rolnictwie — otrzymało nagrody państwowe a 8 honorowy tytuł zasłużonego naukowca.

Szereg dyscyplin naukowych stworzył fundamenty pod rozwój niektórych gałęzi przemysłu, np. metalurgii. Wielkimi osiągnięciami może się poszczycić nauka

niemiecka dzięki produkcji kilku rodzajów włókna sztucznego. Sukcesami może się także pochwalić mikrobiologia i chemia organiczna. W dziedzinie zdrowia, zwłaszcza po kongresie nauki poświęconej nauce Pawłowa, prowadzi się obecnie w NRD badania kliniczne w tym kierunku.

W odpowiednim stosunku do wielkich zadań, jakie Republika nałożyła na naukę niemiecką, rząd asygnuje fundusze na rozwój tej nauki i jej badania. Gdy w 1951 r. w budżecie państwowym przewidziano na koszt badań naukowych sumę 189,2 milionów DM, to w 1954 r. suma ta wzrosła do 506,5 milionów DM. Tak wielka pomoc ze strony rządu na rzecz nauki nie ma precedensu w historii Niemiec. Jest oczywiste, że nakłady, przeznaczane na cele nauki w NRD, są niewspółmiernie większe aniżeli w Niemczech zachodnich.

W ścisłym związku z rozwojem badań naukowych i rozwojem nauki w ogóle, powstał w NRD problem uzupełnienia nowych, młodych kadr naukowych. Gdy porównać ilość studiującej młodzieży w rb. akademickim z r. 1950/51, to się okaże, iż liczba studiujących podwoiła się. Wzrosła też bardzo poważnie liczba szkół wyższych, zwłaszcza specjalnych, utworzonych w tym celu, aby zaspokoić potrzeby gospodarki, zdrowia, administracji, rolnictwa i budownictwa.

Wiele dziedzin nauki i techniki zbliżyło się już swym poziomem do poziomu nauki międzynarodowej.

Pomimo tylu sukcesów głównym brakiem nauki niemieckiej w NRD jest niedostateczna jeszcze koncentracja uwagi na pracach badawczych i kształceniu narybku naukowego. Braki te wystąpiły w związku z szybkim wzrostem potrzeb gospodarczych i kulturalnych.

Ulbricht wyliczył szereg zadań, jakie czekają jeszcze chemię, fizykę, medycynę i rolnictwo.

W końcu sprawozdania podkreślił on pozytywny udział inteligencji niemieckiej w tworzeniu kultury NRD.

W dziedzinie szkolnictwa Republika może się poszczycić takimi osiągnię-

ciem, jak prawie zupełną likwidacją szkół jednoklasowych a tworzeniem tzw. szkół centralnych. Gdy w roku szkolnym 1949/50 była tylko jedna taka szkoła, to w tym roku jest ich już 1454; z 4114 szkół jednoklasowych w 1946 r. pozostało w roku bieżącym jeszcze tylko 122. Wzrosła w dwójnasób liczba szkół wyższych. Poważne zmiany zaszły w składzie społecznym młodzieży. Odsetek młodzieży pochodzenia robotniczego i chłopskiego w szkolnictwie średnim i wyższym wzrósł do 48.

W związku z bardzo intensywnym rozwojem szkolnictwa, najważniejszym zagadnieniem jest podniesienie poziomu jego nauczania i utrzymanie planu nauczania. Wiele miejsca poświęcił Ulbricht sprawie sił nauczycielskich, ich pracy i warunkom życia oraz poziomowi wykształcenia.

(Wiele zasadniczych spraw z dziedziny szkolnictwa i jego potrzeb, które również omówił Ulbricht, znalazło już wyraz w postanowieniach nowego rozporządzenia Rady Ministrów; omawiamy je poniżej).

Niemniejszą uwagę poświęcił Ulbricht sprawom kultury. Zwróciwszy najpierw uwagę na charakter kultury NRD, zanalizował on poszczególne dziedziny twórczości, zwłaszcza dorobku literatury. „Niemiecka Republika Demokratyczna dumna jest — powiedział m. i. Ulbricht — że w szeregach jej twórców znajdują się najwybitniejsze nazwiska o znaczeniu międzynarodowym“. Dalej wspominał on o osiągnięciach teatru, muzyki, sztuk plastycznych i filmu, wyznaczając jednak równocześnie tym dziedzinom twórczości nowe zadania — szczególnie w zakresie tematyki. Zwrócił uwagę np. na niewykorzystanie przez pisarzy i artystów w ich twórczości wielkich wydarzeń historycznych i współczesnych.

Plastykom Ulbricht wskazał konieczność ściślejszej współpracy z architekturą, chociażby ze względu na wielkie zadania architektury w odbudowie miast zniszczonych przez naloty. Od muzyków domagał się stworzenia oper narodowych.

Do poważnych postulatów oświatowych Ulbricht zaliczył poprawienie akcji umi-

Było rzeczą zrozumiałą, że wicepremier, mówiąc o kulturze, nie mógł nie wspomnieć o całości narodu niemieckiego. Mówiąc przeto o współpracy humanistycznej niemieckiej kultury, przypomniał dwa fakty; pierwszy z nich to propozycje rządu NRD z dn. 25 XI 1953 r. skierowane do rządu bońskiego o utworzenie ogólnoniemieckiego kolegium najwyższych humanistów dla swobodnego rozpowszechniania dzieł humanistycznych, drugi zaś — to propozycje min. Molotowa na konferencji berlińskiej o utworzenie ogólnoniemieckiego komitetu dla utrzymania naukowych, kulturalnych i sportowych stosunków pomiędzy obu częściami Niemiec.

Przypomniawszy te fakty Ulbricht zwrócił się z apelem do zachodnio-niemieckich pracowników kultury o podjęcie współpracy w obronie humanistycznej kultury Niemiec.

Deklaracja programowa Ministerstwa Kultury NRD. Dn. 25 III 1945 r. opublikowano w prasie NRD deklarację programową Ministerstwa Kultury NRD w obronie jedności (całości) kultury niemieckiej. W imieniu ministerstwa oświadczenie podpisał minister dr. h. c. Johannes R. Becher.

Na wstępie oświadczenia czytamy, że berlińska konferencja ministrów spraw zagranicznych wykazała, iż Niemcy sami ze sobą muszą współdziałać i porozumieć się. Porozumienie to jest konieczne. Nikt z Niemców nie może dziś zaprzeczyć, że istnieje konieczna potrzeba znalezienia środków, zmierzających do zbliżenia wszystkich Niemców.

W związku z tym ministerstwo właśnie teraz czuje się zobowiązane do wystąpienia z propozycjami porozumienia się. Stwierdza ono, że jedność kulturalną narodu niemieckiego uzasadnia jeden, wspólny język niemiecki. Najwspanialsze tradycje kultury niemieckiej, reprezentowane przez najwybitniejszych jej przedstawicieli, cechuje humanistyczny charakter. Właśnie charakter tych tradycji ułatwi wzajemne porozumienie.

Daremnie politycy bońscy próbują uchylić się od stanowczych decyzji, do-

tyczących losu narodu niemieckiego. Niemcy sami muszą sprawy te ująć w swe ręce.

Rok 1945 stworzył narodowi niemieckiemu oczy na wiele prawd. Był to rok nadziei i wiary w odrodzenie Niemiec. Uczucia te nurtowały w tysiącach twórców kultury niemieckiej, m. i. w Niemczech zachodnich. Do nich właśnie zwraca się Ministerstwo Kultury NRD o realizację zasad, jakie przyświecały wówczas Niemcom.

Ministerstwo zadeklarowało współpracę z wszystkimi instytucjami kulturalnymi w Niemczech zachodnich.

Aby tę współpracę ułatwić, ministerstwo ustaliło główne zasady polityki kulturalnej narodu niemieckiego: 1. Punktem wyjścia polityki kulturalnej jest walka o pokój. 2. Głównym celem tej polityki jest obrona jedności kulturalnej narodu niemieckiego z jej humanistycznym charakterem. 3. Idee militarystyki, imperializmu i rasizmu wyrządziły narodowi niemieckiemu wielkie szkody. Dziś europejska wspólnota obronna uniemożliwia demokratyczne zjednoczenie Niemiec. Niemiecka polityka kulturalna musi zwalczać wojenne i rasistowskie zasady w literaturze, w filmie i sztuce. 4. Podział Niemiec służy Amerykanom do przygotowywania nowej wojny i amerykanizacji kultury niemieckiej w Niemczech zachodnich. Ten stan rzeczy czyni sprawę porozumienia się wszystkich Niemców tym bardziej konieczną.

Wobec niebezpieczeństw, zagrażających humanistycznej kulturze niemieckiej, Ministerstwo Kultury zrelacjonowało w swym oświadczeniu dorobek kulturalny Niemieckiej Republiki Demokratycznej, podnosząc w szczególności fakt wysnucia przez Republikę nauk z dotychczasowych doświadczeń narodu niemieckiego. Wszystkie dziedziny życia kulturalnego Republiki przeniknięte są nowymi zasadami polityki kulturalnej. Rozwój nauki i sztuki jest dowodem troski NRD o sprawę kultury całego narodu niemieckiego. Ten nowy dorobek służy wszystkim Niemcom, toteż winni oni wykazać zainteresowanie życiem kulturalnym Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Ministerstwo, zastanawiając się w swym oświadczeniu nad możliwościami współpracy wszystkich Niemców, stwierdza raz jeszcze powszechnie znany fakt, że w Niemczech zachodnich istnieją prawdziwie humanistyczne kulturalne siły twórcze, i to o wiele silniejsze, aniżeli aktualnie panujące tam warunki pozwalają się im ujawnić. Wiadomo także, iż ludzie, zwalczający w Niemczech zachodnich antyhumanistyczne siły, związani już są z niemiecką kulturą postępową w NRD i z tą kulturą współpracują.

Militaryzacja kultury w Niemczech zachodnich wymaga tym więcej współpracy wszystkich sił humanistycznych w NRD i w Niemczech zachodnich.

Uwzględniając wszystkie wymienione momenty, Ministerstwo Kultury ustaliło 10 zadań, zmierzających do obrony niepodzielności humanistycznej kultury niemieckiej:

1. Utworzenie wspólnych instytucji, które by służyły rozpowszechnianiu humanistycznych dzieł literatury i sztuki w całych Niemczech, albo które by służyły umocnieniu naukowych i kulturalnych stosunków pomiędzy obu częściami Niemiec.
2. Współdziałanie wszystkich instytucji kulturalnych, naukowych, artystycznych z zakresu literatury, teatru, filmu, sztuk pięknych, czytelnictwa itd., które by pielegnowały wspólną humanistyczną kulturę niemiecką.
3. Współpraca ośrodków naukowych, związków pisarzy i innych instytucji w celu wspólnej pracy nad pielegnowaniem języka niemieckiego, tej podstawy niepodzielnej kultury narodowej.
4. Wymiana sił w dziedzinie teatru, muzyki instrumentalnej i wokalne, filmu, sztuk pięknych itd. i współpraca ich na terenie międzynarodowym.
5. Zakaz kolportażu dzieł, rozpowszechniających idee militarystyczne i rasistowskie. Wspólna walka z nadużywaniem literatury oraz sztuki przez amerykańskich i niemieckich podlegaczy wojennych.
6. Ochrona pisarza i artysty, którzy swoją pracą twórczą służą sprawie pokoju i zjednoczenia Niemiec.
7. Wspólna akcja prze-

ciw amerykańskiej i niemieckiej literaturze brukowej.

8. Wspólna akcja o utrzymanie właściwego poziomu w prasie, filmie i radio w sprawach dotyczących humanistycznej kultury niemieckiej, zwłaszcza wystąpień uczonych i artystów, niezależnie od ich przekonań politycznych.
9. Utworzenie stypendiów dla zdolnych synów narodu, aby im umożliwić studia naukowe i artystyczne; systematyczna wymiana planu studiów i wymiana narybku artystycznego i naukowego pomiędzy obu częściami Niemiec.
10. Wspólny udział w międzynarodowych wystawach, festiwalach filmowych i konkursach. Współpraca na terenie zagranicy w wymianie doświadczeń z dziedziny dorobku artystycznego i naukowego. Włączenie dorobku kulturalnego wszystkich narodów Wschodu i Zachodu do kultury niemieckiej. Wspólna reprezentacja interesów kulturalnych Niemiec za granicą.

Ministerstwo widzi możliwości uratowania niemieckiej kultury humanistycznej tylko w wypadku wspólnej akcji wszystkich Niemców z całych Niemiec. Samo czuje się szczególnie powołane do wystąpienia z propozycjami, ponieważ jest jedynym w Niemczech istniejącym ministerstwem kultury, które reprezentuje interesy kultury całego narodu niemieckiego.

Ministerstwo deklaruje m. in. przyjęcie do Republiki każdego artysty i uczonego, który wskutek swej twórczości i działalności społecznej na rzecz pokoju i jedności kulturalnej narodu niemieckiego stracił w Niemczech zachodnich możliwości pracy czy egzystencji.

Dyskusja nad sprawami kultury NRD.

W związku z niedawnym kongresem SED odbyła się w Republice szeroko zakrojona dyskusja nad zagadnieniami kulturalnymi. Toczyła się ona na łamach czasopism i dzienników, zarówno przed jak i w czasie kongresu, a prowadzono ją nawet po kongresie, aż do ostatnich dni naszego okresu sprawozdawczego.

W dyskusji zabierali głos najwybitniejsi przedstawiciele życia kulturalnego: twórcy, organizatorzy tego życia, wysocy

urzędniczy zajeci w administracji, poszczególnych ośrodków życia kulturalnego.

Jednym z najważniejszych zagadnień były sprawy szkolnictwa, mianowicie jego poziomu, wykształcenia młodzieży i jej wychowania. Dalej, zabierano głos w sprawach nauki, jej organizacji, planowania pracy, oblicza ideowego i zagadnień programowych. Z dziedziny filmu omawiano sprawy zadań filmu w ogóle, szczególnie zaś problem współdziałania pisarza i reżysera. Dyskutowano także nad zagadnieniem pielęgnowania tradycji kultury i sztuki ludowej jako niewyczerpanych źródeł twórczości narodowej; mówiono o zadaniach teatru, o pracy związków zawodowych pisarzy, w końcu m. i. o osobowości pisarza w państwie socjalistycznym.

Rejestr omawianych zagadnień jest o wiele większy. Zwracamy tu uwagę na sprawy najważniejsze. W dyskusji bowiem poruszono zagadnienia ideologiczne, programowe, planowania, organizacji, metody pracy kulturalnej, jej poziomu. Dyskusja ta stanowi niezbędną kompendium wiedzy dla tych wszystkich, którzy interesują się życiem kulturalnym Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Wreszcie, na marginesie tej dyskusji dokonano szeregu ważkich spostrzeżeń porównawczych ze stanem życia kulturalnego w Niemczech zachodnich, zagrożonego do głębi w swych humanistycznych podstawach.

Poprawa pracy w szkołach ogólnokształcących NRD. W dn. 4 III rb. Rada Ministrów uchwaliła rozporządzenie o poprawie pracy w szkołach ogólnokształcących. Tekst właściwego rozporządzenia poprzedza rekapitulacja dotychczasowego dorobku szkolnictwa ogólnokształcącego w NRD. Z osiągnięć tego szkolnictwa warto zwrócić uwagę na niektóre pozycje. Okazuje się, że z każdym rokiem zmniejsza się liczba wychowanców szkół średnich i wyższych bez dyplomów. I tak — spadła ona teraz w szkołach średnich do 5,2%, a w szkołach wyższych do 5,3%. Dzięki utworzeniu tzw. szkół centralnych

zlikwidowano 4 000 wiejskich szkół jednoklasowych. W ten sposób spadła liczba szkół jednoklasowych w porównaniu z ogólną liczbą wszystkich istniejących szkół z 40,1% na 1,2%. Liczba sił nauczycielskich wzrosła o 25%. Stworzono w ostatnim okresie wiele szkół nowych. W NRD wydaje się obecnie na ucznia siedem razy więcej, aniżeli wydawano w Republice Weimarskiej.

Liczba szkół wyższych się podwoiła. Gdy w 1945 r. liczba studiującej młodzieży robotniczej i wiejskiej wynosiła 19% wszystkich studiujących, to obecnie wzrosła ona do 48%. Każdy ósmy absolwent ośmioklasowej szkoły podstawowej udaje się obecnie na studia wyższe. Liczba tej młodzieży jest czterokrotnie wyższa, aniżeli była w Republice Weimarskiej, czy obecnie w Niemczech zachodnich. W samym tylko 1953 r. 94% młodzieży studiującej skorzystało z odpoczynku i wakacji. Na tę akcję rząd wydał 21 milionów DM.

Tekst rozporządzenia składa się z kilku części; regulują one poszczególne zadania szkolnictwa ogólnokształcącego. Rozporządzenie przewiduje m. i. środki zmierzające do poprawy nauczania i pracy wychowawczej w szkołach, środki zapewniające podniesienie poziomu wykształcenia sił nauczycielskich i poprawy kwalifikacji nauczycieli zajętych w szkolnictwie; następnie reguluje rozporządzenie sprawy dotyczące poprawy podstaw materialnych w nauce szkolnej i warunków pracy nauczycieli, dalej przewiduje środki mające na celu realizację zadań związanych z wychowaniem pozaszkolnym i umocnieniem, czy zacieśnieniem współpracy szkoły z organizacją Wolnej Młodzieży Niemieckiej i z rodzicami.

Część piąta rozporządzenia reguluje sprawę zastosowania środków mających na celu poprawę pracy badawczej w dziedzinie pedagogiki. Wreszcie ostatnia część rozporządzenia reguluje sprawy polepszenia pracy i jej metod w szkolnictwie.

Rada naukowo-artystyczna przy Ministerstwie Kultury NRD. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów NRD o utworzeniu Ministerstwa Kultury, ukon-

stytuowała się w dn. 5 III w Berlinie Rada Naukowo-Artystyczna przy Ministerstwie Kultury. Spełniać ona będzie rolę organu doradczego ministerstwa w sprawach naukowych i artystycznych. Na konferencji berlińskiej uchwalono statut Rady. Pracować ona będzie w szeregu fachowych komisji. Na członków Rady powołano najwybitniejszych uczonych i artystów z wszystkich dziedzin życia kulturalnego NRD z całej Republiki.

Do współpracy z Radą postanowiono m. i. zaprosić uczonych z Niemiec zachodnich.

Podręcznik uniwersytecki historii Niemiec opracować ma komisja uczonych Niemieckiej Republiki Demokratycznej pod przewodnictwem prof. Alfreda Meusela. Podręcznik obejmować ma całe dzieje Niemiec aż do chwili obecnej. „Jak wskazuje ten plan — pisze *Neues Deutschland* — wypowiedziano walkę obawie niektórych historyków przed naukowym przedstawianiem przeszłości i teraźniejszości“.

„Wrogowie narodu niemieckiego — pisze ten dziennik — próbują od niepamiętnych czasów oddać historiografię w służbę swoich zamierzeń. Przy pomocy kłamstw, fałszerstw i przekręceń starają się sfałszować historię narodu niemieckiego tak, aby przez takie jej przedstawienie poddać nasz naród wpływom militarystycznego, szowinistycznego ducha, ducha nienawiści rasowej i wrogości wobec wszystkiego, co postępuje“.

Sytuacja młodzieży w Niemczech zachodnich. Powszechne zainteresowanie się w NRD młodzieżą wynika z normalnych procesów społecznych zachodzących w tamtejszym życiu. Nakłady państwa na naukę i wychowanie świadczą, jak ogromną rolę przypisuje się w NRD młodemu pokoleniu. Jednocześnie jednak obserwuje opinia Republiki sprawę sytuacji młodzieży w Niemczech zachodnich. Relacje o życiu tej młodzieży w prasie NRD są bardzo częste.

Ostatnio *Neues Deutschland* podała za prasą z Niemiec zachodnich nad wyraz charakterystyczne dane z tego zakresu.

Okazuje się, że obecnie 200—300 000 młodzieży w Niemczech zachodnich uprawia włóczęgostwo. W minionym roku liczba włóczęgów wzrosła o 15 000. W lipcu ub. r. na 200 000 młodzieży, która ukończyła szkoły, tylko 63 000 otrzymało praktyki. W tym samym roku 230 000 dziewcząt nie mogło skorzystać z nauki.

W prasie NRD podkreśla się, że sytuację tę spowodowała polityka remilitaryzacji uprawiana w Niemczech zachodnich i istniejące w związku z tym ciężkie położenie gospodarcze tej części Niemiec. Na dowód, że tak jest istotnie, wskazano tutaj bardzo znamienity przykład wzrostu elementów kryminalnych wśród młodzieży w Niemczech zachodnich.

Według opinii kół sędziowskich 90% skazanych wyrokami sądowymi młodzieży zachodnio-niemieckiej nie stanęłoby w ogóle przed sądami, gdyby miała ona zapewnioną egzystencję i możliwości kształcenia się.

Film o Erneście Thälmannie. W dn. 9 III odbyła się w Berlinie uroczysta prapremiera kolorowego filmu niemieckiego pt. „Ernst Thälmann — Sohn seiner Klasse“. Wyświetlenie filmu poprzedziło przemówienie Waltera Ulbrichta. Na prapremierze obecny był prezydent Pieck. Film poświęcony jest tylko jednemu okresowi życia Thälmanna, przy czym planuje się część drugą tego filmu. Scenariusz literacki opracowali Willi Bredel i Michał Tschesno-Hell. Film reżyserował dr Kurt Maetzig. Thälmanna gra Günther Simon.

Prapremiera filmu stała się wielkim wydarzeniem artystycznym w Republice nie tylko ze względu na walory formalne samego filmu, ale i ze względu na osobę jego bohatera.

Krytyka filmowa, wyjątkowo obfita, przyjęła film z wielkim uznaniem.

Z okazji prapremiery prasa NRD opublikowała oświadczenie prezydenta Piecka, w którym zwrócił on uwagę na znaczenie tego filmu nie tylko dla Niemiec, ale i dla zagranicy.

Wystawa poświęcona Polsce Ludowej w Berlinie. W marcu otwarto w Berlinie

wystawę pt. „Dziesięć lat Polski Ludowej — naszego przyjaciela i sąsiada“. Wystawa zorganizowana została przez Towarzystwo Łączności Kulturalnej z Zagranicą, z okazji zbliżającej się rocznicy dziesięciolecia powstania Polski Ludowej. Wystawę pomieszczono w pawilonie na Alexanderplatz. Obrazuje ona odbudowę Polski Ludowej, zwłaszcza w dziedzinie przemysłu, m. i. na Ziemiach Odzyskanych. Plansze wykazują także udział produkcji przemysłu Ziemi Odzyskanych w produkcji ogólnopolskiej, dalej ilustrują budowę i rozbudowę Nowej Huty, rozwój polskiego handlu zagranicznego, postępy mechanizacji w rolnictwie itd. Poza tym na wystawie pokazano wyroby polskiego przemysłu artystycznego i sztuki ludowej.

Podobne wystawy zorganizuje się dodatkowo w pięciu miastach okręgowych Republiki.

Polscy artyści operowi i muzycy w NRD. W lutym i marcu przebywali w NRD na trzytygodniowych gościnnych występach

artystycznych: dr Latoszewski, Maria Foltynówna, Andrzej Fiołski i Wiesław Domieniecki. Artyści polscy brali udział w wystawianiu opery „Tosca“ w Lipsku i Dessau, „Traviaty“ i „Otella“ w Dreźnie i „Halki“ w Berlinie. Na tym ostatnim przedstawieniu był również obecny prezydent Pieck.

Prasa niemiecka NRD bacznie obserwowała tournée artystyczne polskich artystów. Krytyka przyjęła ich występy bardzo życzliwie. Ponadto prasa niemiecka podała relacje artystów polskich, po ich powrocie do Polski, na temat ich wrażeń z pobytu w NRD i nabytych tam doświadczeń.

W marcu dyrygował w Berlinie III koncertem symfonicznym Berlińskiej Orkiestry Państwowej Bogdan Wodczicko, dyrektor Państwowej Filharmonii w Krakowie. Wodczicko — również dobrze przyjęty przez krytykę — poprowadził m. i. dzieła Ravela, Mozarta i Panufnika.

Edward Serwański